

 Агенција
за науку и истраживање
Министарства образовања
и науке Републике Србије

 KAUNO
KOLEGIJA

 Uniwersytet
Kaliski

 MANS

Житомир

Навчальний посібник жовтяниці: діагностика, диференціальна діагностика для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та студентів старших курсів, лікарів-інтернів [Електронний ресурс].

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/2138/1/k411891.pdf>

2. Т.В. Веселова, Н.Г. Кухарська, О.В.Крижня, С.Ю.Титаренко Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика Кафедра сімейної медицини та амбулаторно – поліклінічної допомоги [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/wmkcgl>

3. Міністерство охорони здоров'я України державне підприємство «Державний експертний центр міністерства охорони здоров'я України» Жовтяниці новонароджених дітей клінічна настанова, заснована на доказах [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/xqamfs>.

ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ: КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Кірсанова Олена Валентинівна

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

CHILDREN'S HEALTH: KEY FACTORS OF FORMATION IN THE CONTEXT OF MODERN SOCIETY

Kirsanova Olena

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University (ZSMPH U)

Анотація. Метою роботи є виявлення зв'язків між змінами у стані здоров'я дітей та станом довкілля, соціально-гігієнічними умовами життя. Для аналізу застосовано штучні нейронні мережі, що дозволило визначити відносну інформативність 48 чинників. Результати можуть бути використані для стратегій охорони здоров'я дітей в умовах урбанізації.

Ключові слова: здоров'я дітей, фактори ризику, нейронні мережі.

Актуальність. Відомо, що у структурі загальної захворюваності населення все більше місце займають хвороби, у виникненні яких головна роль належить екзогенним чинникам, пов'язаним з забрудненням навколишнього середовища.

Мета дослідження. Визначення зв'язків між несприятливими змінами здоров'я обстежених дітей м. Запоріжжя та рівнем забруднення довкілля в районах мешкання дітей, соціально-гігієнічними характеристиками умов їх життя.

Матеріали та методи. Для визначення зв'язків між несприятливими змінами здоров'я обстежених дітей та рівнем забруднення атмосферного повітря в районах мешкання дітей, соціально-гігієнічними характеристиками умов їх життя було використано узагальнений метод кластер-регресійної апроксимації та нейронних мереж. За допомогою функції, яка реалізує алгоритм розподілення вихідної вибірки на навчальну та тестову, була сформована навчальна вибірка, на основі якої було проведено математичне моделювання. Індекс напруження було використано в якості результативного, вихідного, при побудові математичної моделі та проведенні нейромережевої оцінки інформативності усіх інших параметрів, що розглядалися як факторні, вхідні (усі інші показники здоров'я, екологічні, медико-біологічні, соціально-побутові чинники). Отримані параметри кластер-регресійної моделі було використано для побудови багатопарової нейронної мережі. Для нейромережевої моделі для кожної з 48 ознак, що залишилися після виключення неінформативних ознак, були визначені показники відносної інформативності (I_j), які, в свою чергу, використовувались для прийняття рішення про значущість даних ознак.

Результати та їх обговорення. Аналіз та оцінка даних свідчить, що найбільше значення I_j (1,000) відносно інших параметрів в межах даної вибірки має фізична активність дитини, а саме, заняття спортом. На другому місці, якщо їх об'єднати, знаходяться чинники,

що характеризують, з одного боку, стан здоров'я батьків дитини, а з іншого боку, обтяжену спадковість дитини: наявність хронічних захворювань у матері ($I_f = 0,656$) та батька ($I_f = 0,622$). Третє місце посідає район мешкання дитини ($I_f = 0,555$).

До першого десятку чинників, яким належить вагома роль у формуванні інтегрального показника здоров'я дітей м. Запоріжжя належать також (по мірі зменшення значення I_f): наявність професійних шкідливостей у матері до народження дитини ($I_f = 0,540$); величина середньомісячного прибутку на 1 члена сім'ї ($I_f = 0,478$); паління батьком ($I_f = 0,433$); паління матір'ю під час вагітності ($I_f = 0,389$); наявність природного вигодування ($I_f = 0,371$); освіта матері на час народження дитини ($I_f = 0,345$); повнота сім'ї ($I_f = 0,322$). В аналіз також було включено такі ознаки, як вік дитини ($I_f = 0,198$) та стать ($I_f = 0,499$).

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі параметрів побудованих математичних моделей - частинних кластер-регресійних та нейромережевої, було визначено кількісний вплив і внесок кожного з чинників, що вивчалися (усього 59 чинників), у виникненні порушень здоров'я дітей м. Запоріжжя. На основі результатів даного дослідження та аналізу сучасної наукової літератури було розроблено та науково обґрунтовано основні напрямки та заходи щодо збереження та зміцнення здоров'я дітей.

Перспективними є подальші дослідження, спрямовані на розроблення ефективних міждисциплінарних програм профілактики порушень здоров'я з урахуванням сучасних викликів (урбанізація, екологічна нестабільність тощо); вивчення психоемоційного здоров'я дітей в умовах зростаючого інформаційного навантаження та постстресових станів (зокрема в умовах воєнного часу). Подальші дослідження в цьому напрямі сприятимуть глибшому розумінню комплексного підходу до збереження та зміцнення здоров'я дітей у сучасному суспільстві та стануть основою для розроблення ефективних профілактичних та реабілітаційних заходів.

Література:

1. Bundy D. A. P. Child and Adolescent Health and Development / D. A. P. Bundy, N. de Silva, S. Horton et al. 3rd ed. Washington (DC) : World Bank, 2019. 330 p. (Disease Control Priorities ; Vol. 8). DOI: 10.1596/978-1-4648-0423-6.
2. Halfon N. Lifecourse Health Development: Past, Present and Future / N. Halfon, C. Forrest, R. M. Lerner, E. Faustman // Maternal and Child Health Journal. 2020. Vol. 24, Suppl. 1. P. 1–11. DOI: 10.1007/s10995-020-02856-4.
3. Inchley J. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC): Spotlight on adolescent health and well-being / J. Inchley et al. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2020. 300 p. ISBN: 9789289055000.
4. Sawyer S. M. The age of adolescence / S. M. Sawyer et al. // The Lancet Child & Adolescent Health. 2018. Vol. 2, Issue 3. P. 223–228. DOI: 10.1016/S2352-4642(18)30022-1.
5. Viner R. M. Adolescence and the social determinants of health / R. M. Viner et al. // The Lancet. 2022. Vol. 399, Issue 10320. P. 1641–1652. DOI: 10.1016/S0140-6736(22)00043-2.
6. Базиліук І. І. Формування здорового способу життя в дітей шкільного віку / І.І. Базиліук // Педагогіка здоров'я. 2019. № 1(15). С. 12–17.
7. Гурлева Т. М. Здоров'я дитини: сучасні уявлення та проблеми формування / Т.М. Гурлева // Медична наука України. 2021. № 2(36). С. 45–51.
8. Демчук Н. М. Формування здорового способу життя у дітей та молоді: навч. посіб. / Н. М. Демчук. Львів : ЛНМУ, 2019. 240 с.
9. Ковальчук Л. Я. Медико-соціальні аспекти формування здоров'я дітей / Л.Я. Ковальчук. Тернопіль : Укрмедкнига, 2020. 198 с.
10. Савчин М. В. Психосоціальні чинники впливу на здоров'я дітей / М. В. Савчин // Вісник проблем біології і медицини. 2022. Т. 1, № 4 (170). С. 151–155.

Дудаш Г.В.

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМУВАННЯ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ШКОЛІ	65
--	-----------

Євтушок М.С., Вербовська Н.М.

АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА ВІЛ ТА СНІД В УКРАЇНІ ТА У ВСЬОМУ СВІТІ	66
---	-----------

Железнякова Н.М., Александрова Т.М., Тверезовська І.І., Александров Т.З.

ОЦІНКА РІВНЯ ТРАНСАМІНАЗ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ МЕТАБОЛІЧНО-АСОЦІЙОВАНОЇ СТЕАТОТИЧНОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ	68
---	-----------

Заблоцька О.С., Ніколаєва І.М., Дибач М.Р., Холява О.О.

БІОХІМІЧНІ ОСНОВИ ЗБАЛАНСОВАНОГО І РАЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ ЛЮДЕЙ РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ	71
---	-----------

Заблоцька О.С., Ніколаєва І.М., Кривенко А.О., Кичан А.В.

БІОХІМІЧНІ ОСНОВИ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ, ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ПРОФІЛАКТИКА	73
---	-----------

Закусило В.В., Васьковська О.Л.

ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ВИНИКНЕННЯ ВАД СЕРЦЯ	75
--	-----------

Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Березнякова М.Є., Авідзба Ю.Н., Карабут Л.В.

ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА НАСЛІДКІВ ХРОНІЧНОГО ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТРЕСУ	77
--	-----------

Звягіна Г.О., Потоцька О.І.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	79
---	-----------

Ігнатенко О.В.

РОЛЬ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ПІДВИЩЕННІ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ВАКЦИНАЦІЇ ДІТЕЙ	81
--	-----------

Каленчук Н.С.

ПРОФІЛАКТИКА ВНУТРІШНЬОЛІКАРНЯНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ВІДДІЛЕННЯХ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ТА РОЛЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ	84
--	-----------

Канак Л.А., Ромащенко В.В.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕНІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ ТА ФАРМАКОГНОЗІЇ	87
--	-----------

Кібець А.В., Рирак В.В.

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ЖОВТЯНИЦЬ У ДІТЕЙ	90
---	-----------

Кірсанова О.В.

ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ: КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	92
--	-----------

Клімчук А.О.

АНГІНА ТА МЕТОДИ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ	94
--	-----------